

Kitabu cha Danieli - Nambari Mia Moja

Themanini na Tano

Uungu Uliomwilishwa: Ungamo la Kina la Petro na Athari Zake

Jeff Pippenger

2024-04-15

Wakati Petro alitoa jibu lake kwa swali la Kristo, “Wanafunzi wanasema Kristo ni nani?”, alitambua kwamba Yesu ndiye aliyetiwa mafuta, yaani Kristo, Masihi. Pia alisema kuwa yeye alikuwa Mwana wa Mungu.

Yesu alipofika katika sehemu za Kaisarea Filipi, akawauliza wanafunzi wake, akisema, Watu husema kwamba mimi, Mwana wa Adamu, ni nani? Nao wakasema, Wengine husema wewe ni Yohana Mbatizaji; wengine, Eliya; na wengine, Yerima, au mmoja wa manabii. Akawaambia, Lakini ninyi mnasema mimi ni nani? Simoni Petro akajibu akasema, Wewe ndiwe Kristo, Mwana wa Mungu aliye hai. Yesu akajibu akamwambia, Heri wewe, Simoni Bar-yona; kwa kuwa si mwili na damu iliyokufunulia hili, bali Baba yangu aliye mbinguni. Nami nakuambia pia, kwamba wewe ndiwe Petro, na juu ya mwamba huu nitalijenga kanisa langu; wala malango ya kuzimu hayataliweza kulishinda. Nami nitakupa funguo za Ufalme wa mbinguni; na chochote utakachokifunga duniani kitakuwa kimefungwa mbinguni; na chochote utakachokifunga duniani kitakuwa kimefunguliwa mbinguni. Mathayo 16:13-19.

Kupitia Petro, Roho Mtakatifu aliwasilisha ukweli wa msingi ili wale mia arobaini na nne elfu waelewe. Alifanya hivyo huko Panium, ambapo palikuwa Kaisaria Filipi. Panium ndilo eneo takatifu zaidi la hekalu katika ibada ya joka, kwa maana Ugiriki inawakilisha ulimwengu, na ulimwengu katika siku za mwisho ni Umoja wa Mataifa; huo ndio mwakilishi wa kidunia wa joka. “Milango ya kuzimu” ni jina la hekalu la Pan, mungu-mbuzi wa Kigiriki. Hekalu hilo lilijengwa mbele ya pango lililokuwa na Chemchemi ya Panium. Chemchemi ya Panium ilipatia Mto Yordani maji, ulio ishara ya Kristo.

Jina "Jordan" humaanisha "anayeshuka". Mto Yordani huanza mkondo wake katika eneo la milima la kaskazini mwa Israeli, ukichota chanzo chake kikuu kutoka chemchemi za Mlima Hermoni, kilele cha juu zaidi katika safu ya milima ya Hermoni, ambako kuna chemchemi iitwayo "milango ya kuzimu". Hermoni humaanisha "takatifu" na "Jordon" humaanisha "kushuka". Mto Yordani hutiririka kutoka maeneo ya juu ya Mlima Hermoni na hushuka kupitia Bonde la Ufa la Yordani, hatimaye kufikia Bahari ya Chumvi, ambayo ndiyo sehemu ya chini kabisa kwenye uso wa dunia.

Maji yanayolisha Mto Yordani, yanayotoka katika hekalu la Pan, na ambayo hatimaye hufika katika sehemu ya chini kabisa duniani, yanawakilisha kushuka kulikofanywa na Mwana wa Mungu alipoondoka kwenye mlima mtakatifu wa juu kabisa ili kushuka hadi “bahari iliyokufa” ya chini kabisa ya ulimwengu huu. Kushuka kwa Kristo kutoka mbinguni hadi kifo cha msalabani pia kunaonyesha kwamba alichukua juu yake mwili wa mwanadamu aliyeanguka, kwa kuwa safari yake kutoka mbinguni hadi msalabani ililishwa na maji yaliyotoka katika “malango ya kuzimu.”

Bahari ya Mauti si tu sehemu iliyo chini kuliko zote duniani, bali pia ndiyo yenye chumvi nyingi zaidi duniani, ikiwa na chumvi mara tisa kuliko bahari za kawaida. Kifo cha Kristo msalabani, kama kinavyoonyeshwa kwa mfano na Bahari ya Mauti, ndiko alikothibitisha agano lake na wengi.

Na kila toleo la sadaka yako ya unga utalitia chumvi; wala hutaruhusu chumvi ya agano la Mungu wako ikosekane katika sadaka yako ya unga; pamoja na sadaka zako zote utatoa chumvi. Walawi 2:3.

Kutoka vyanzo vya Mlima Hermoni, Mto Yordani hupitia Bahari ya Galilaya, inayojulikana pia kama Ziwa Tiberia na Ziwa Kinneret. Galilaya humaanisha “bawaba” au “nukta ya mgeuko.” Tiberius ni jina la mtawala wa Kirumi aliyemfuata Kaisari Augusto, na kwa sababu ya umbo la ziwa hilo, huitwa Kinneret, linalomaanisha “kinubi” au “zeze.” Nukta ya mgeuko kwa wanadamu ilikuwa wakati Tiberius Kaisari alipotawala na Yesu akasulubiwa, na kila kinubi mbinguni kikanyamaza. Ushuhuda wa kijiografia wa Mto Yordani kuhusiana na “milango ya kuzimu,” ambayo ni hekalu la mungu wa Kigiriki Pan, unazungumzia ushuhuda ambao Petro alioutangaza kwa uvuvio wa Roho Mtakatifu.

Umwilisho wa Kristo ulikuwa muunganiko wa uungu na ubinadamu uliotokea wakati Mwana wa Mungu wa kimungu alipotwaa mwili wa kibinadamu, hivyo kuunganisha uungu na ubinadamu, kama inavyoonyeshwa na maji kutoka chemchemi ya Pan yanayoilisha Mto Yordani. Kilicholisha chemchemi ya Pan kilikuwa umande, mvua na theluji vilivyoanguka juu ya milima ya Hermoni, Hermoni ikiwakilisha mlima "mtakatifu", ambao ni Yerusalemu ya juu.

Wimbo wa Kupandia. Wa Daudi. Tazama, jinsi ilivyo vema na kupendeza, ndugu wakaapo pamoja kwa umoja! Ni kama mafuta ya thamani juu ya kichwa, yaliyoteremka ndevuni, naam, ndevu za Haruni; yaliyoteremka mpaka pindo la mavazi yake; Kama umande wa Hermoni, na kama umande ushukao juu ya milima ya Sayuni; maana huko Bwana aliamuru baraka, naam, uzima hata milele. Zaburi 133:1-3.

“Mafuta ya thamani” yaliyoteremka kwenye ndevu za Haruni yalikuwa mafuta yaliyotumika wakati yeye na wanawe walipopakwa mafuta kuwa makuhani wa Mungu.

Nawe utatwaa katika damu iliyo juu ya madhabahu, na katika mafuta ya upako, ukamnyunyizia juu ya Haruni, na juu ya mavazi yake, na juu ya wanawe, na juu ya mavazi ya wanawe pamoja naye; naye atakuwa mtakatifu, na mavazi yake, na wanawe, na mavazi ya wanawe pamoja naye. Kutoka 29:21.

Petro alitamka ungamo la wanafunzi wote, na kwa kufanya hivyo alitamka ungamo la elfu mia arobaini na nne, ambao watatiwa mafuta kuwa ukuhani uliougana unaoinuliwa kama bendera. "Mafuta" yaliyomtia Haruni upako yalikuwa pia kama umande wa Mlima Hermoni na pia kama umande wa milima ya Sayuni. "Mafuta" na "umande" ni ujumbe unaowakilisha upako wa Roho Mtakatifu.

Sikilizeni, enyi mbingu, nami nitasema; nawe, Ee dunia, sikia maneno ya kinywa changu. Mafundisho yangu yatadondoka kama mvua, usemi wangu utadondoka kama umande, kama manyonyu juu ya mmea mwororo, na kama mvua za rasharasha juu ya nyasi; kwa kuwa

nitalitangaza jina la Bwana; mpeni Mungu wetu ukuu. Kumbukumbu la Torati 32:1-3.

"Umande" ni "fundisho" linaloanguka juu ya milima ya Sayuni, nalo ni "mafuta" ya upako yanayowaunganisha wale mia moja arobaini na nne elfu, ambao ni makuhani wa Mungu katika siku za mwisho. Fundisho hudondoka kama mvua, na hutokea kama umande kwa sababu "limetangazwa". "Limetangazwa" kwa kuwa mbingu na nchi zinapaswa kutega sikio na kusikia maneno ya kinywa Chake, kupitia ukuhani uliougana, ukiwa ni ishara inayotangaza ujumbe wa Kilio cha Usiku wa Manane na Kilio Kikuu.

Jinsi zilivyo nzuri juu ya milima miguu yake aletaye habari njema, atangazaye amani; aletaye habari njema ya mema, atangazaye wokovu; amwambiaye Sayuni, Mungu wako anamiliki! Walinzi wako watapaza sauti zao; kwa pamoja wataimba; kwa maana watatazamana macho kwa macho, wakati Bwana atakaporejea Sayuni. Vumeni kwa furaha, imbeni pamoja, enyi mahame ya Yerusalemu; kwa maana Bwana amewafaraji watu wake, ameikomboa Yerusalemu. Bwana amefunua mkono wake mtakatifu machoni pa mataifa yote; na miisho yote ya nchi itaona wokovu wa Mungu wetu. Isaya 52:7-10.

Walinzi wa siku za mwisho, wanaowakilishwa na Petro, hutangaza wokovu na amani, nao watakuwa na umoja, kwa kuwa wataafikiana. Hili hutokea wakati "Bwana anarudisha tena Sayuni." Neno la Kiebrania lililotafsiriwa kama "bring again" linamaanisha "kugeuza." Bwana anapogeuza Sayuni, ina maana kwamba Sayuni ilikuwa katika ufungoni, kama inavyoakisiwa na kutawanywa, na hali hiyo hugeuzwa wakati ufungoni unapoisha.

Maana Bwana asema hivi: kwamba baada ya miaka sabini kutimia huko Babeli nitawatembelea ninyi, na kutekeleza neno langu jema juu yenu, kwa kuwasababisha mrejee mahali hapa. Kwa maana najua mawazo ninayowawazia, asema Bwana, mawazo ya amani, wala si ya uovu, ili kuwapa mwisho wenye tumaini. Ndipo mtaniita, nanyi mtakuja na kuniomba, nami nitawasikiliza. Nanyi mtanitifuta na mtanipata, mtakaponitifuta kwa moyo wenu wote. Nami nitapatikana kwenu, asema Bwana; nami nitawarudisha kutoka utumwani, nami nitawakusanya kutoka mataifa yote, na kutoka mahali pote nilikowafukuza, asema Bwana; nami nitawarudisha tena mahali pale nilipowafanya mchukuliwe mateka. Yeria 29:10-14.

Manabii wote wanazungumzia siku za mwisho, na katika siku za mwisho watu wake wako utumwani ambao utaondolewa, ili kutimiza ushuhuda wa unabii.

Neno lililomjia Yeria kutoka kwa Bwana, kusema, Hivi ndivyo asemavyo Bwana, Mungu wa Israeli, Andika maneno yote niliyokunena nawe katika kitabu. Kwa maana, tazama, siku zinakuja, asema Bwana, nitakaporejeza mateka wa watu wangu Israeli na Yuda, asema Bwana; nami nitawarudisha katika nchi niliyowapa baba zao, nao wataimiliki. Yeria 30:1-3.

Baada ya siku tatu na nusu za kulala usingizi, kama vile Lazaro alivyolala siku nne, na Danieli aliomboleza siku ishirini na moja, Mikaeli anawafufua wale mashahidi wawili, ambao ni watu wake wa siku za mwisho, na anawaleta katika umoja na pia anawatia mafuta kupitia ujumbe unaochapishwa kote ulimwenguni. Ujumbe huo ndio "umande" wa Mlima Hermoni (mlima mtakatifu), unaolisha chemchemi ya Pan, ambayo kisha hutoa maji kwa Mto Yordani. Upako

unaofanywa na ujumbe huo unawakilisha upako wa Yesu, ulioashiria wakati alipokuwa Kristo, ambao Petro alitambua.

Petro alipotambua kwamba Kristo ni Mwana wa Mungu, alimwonyesha Kristo kuwa Mwana wa Mungu na pia Mwana wa Adamu, kama inavyoonyeshwa na maji ya “malango ya kuzimu” yanayoingia katika Mto Yordani. Ungamo la Petro lilizalishwa na uvuvio wa Roho Mtakatifu, na ilikuwa kweli hiyo, kwamba Yesu alikuwa Kristo, Aliyetiwa Mafuta, na kwamba Yeye alikuwa Mungu na pia mwanadamu, ambayo Yesu aliitambua kama kweli itakayokuwa kitovu cha vita dhidi ya watu wa Mungu wa siku za mwisho, ambao Kristo aliahidi kwamba wangeshinda, kwa maana “malango ya kuzimu” hayataishinda kweli hii.

Ukweli ni kwamba tarehe 11 Septemba 2001, kama vile Yesu alivyotiwa mafuta katika ubatizo wake, kutiwa muhuri kwa elfu mia moja arobaini na nne kulianza, na kwamba katika historia hiyo kungekuwa na kukatishwa tamaa ambako kungewaua watu wake wa siku za mwisho, hadi atakapowafufua na kugeuza hali yao ya utekwa. Mchakato wa ufufuo unajumuisha kuwaunganisha watu wake kuwa jeshi kuu lenye nguvu ambalo huinuliwa kama bendera. Kazi ya kufufua, kutakasa, kuunganisha na kuinua, baada ya kifo mitaani, imeonyeshwa katika mistari ya kumi hadi kumi na tano ya sura ya kumi na moja ya Danieli, pamoja na vifungu vingine vya Biblia. Lakini katika mistari ya kumi na tatu hadi kumi na tano Kristo amewaleta tena wanafunzi wake katika Kaisaria Filipi, kwenye Panium, na ni huko ndipo muhuri wa Mungu unatiwa kwa umilele.

Ni pale tu tunapoelewa undani wa mambo haya ndipo tunaweza kutambua mifunuo ya ukweli iliyoko katika ushuhuda wa Kaisaria Filipi. Katika mstari wa kumi na nane wa sura ya kumi na sita ya Mathayo, jina la Simoni Bar-yona linabadilishwa kuwa Petro, jambo ambalo linaashiria elfu mia arobaini na nne kama ilivyotajwa awali katika makala ya hivi karibuni. Ufunuo wa kihisabati uliowekwa katika mstari huo unamtukuza Yesu kama Mhesabu wa Ajabu, kwa maana si tu kwamba Petro anaweza kufahamika kuwa anawakilisha elfu mia arobaini na nne, bali Mathayo 16:18 pia ni alama ya kihisabati ya "phi".

Kabla ya kushughulikia hisabati inayohusishwa na “phi,” inapaswa kutambuliwa kwamba “phi” ni sehemu ya neno “Philippi,” jina la pili kati ya majina mawili ya mji wa Panium. Aya ya kumi na nane inaonyesha kwamba Yesu alimsemesha Petro kwa Kiebrania, na hayo yakaandikwa kwa Kigiriki, kisha baadaye yakatafsiriwa kwa Kiingereza. Hatua hizo tatu zinaonyesha udhibiti wa Kristo juu ya Neno Lake. Neno hilo linapotazamwa kwa mfumo wa kihisabati wa kuzidisha nafasi zilizonambariwa, hubainisha kwamba jina “Peter” linalingana na elfu mia arobaini na nne, na hivyo kumsisitiza Yesu kama Mwenye Kuhesabu wa Ajabu. Katika aya hiyo hiyo, ambamo Yesu anatangaza kwamba atalijenga kanisa Lake, Mwenye Kuhesabu wa Ajabu alidhibiti mchakato wa utafsiri ili kuhakikisha kwamba ukweli unaowakilishwa katika aya ya kumi na nane ya sura ya kumi na sita ungewakilisha ishara ya kihisabati ya “phi.”

Nami nakuambia, Wewe ndiwe Petro, na juu ya mwamba huu nitalijenga kanisa langu; wala milango ya kuzimu haitalishinda. Mathayo 16:18.

Kanisa lake halijajengwa tu juu ya fundisho kwamba Yesu ndiye Kristo, na kwamba Yeye ni Mwana wa Mungu, bali pia juu ya ukweli kwamba Yeye ni Neno, na kwamba Neno liliumba na

linadhibiti vitu vyote, vikiwemo hisabati, sarufi, na matendo ya wanadamu.

Katika yeye nasi tumepata urithi, tukiisha kuchaguliwa tangu awali kulingana na kusudi lake, yeye atendaye mambo yote kwa kadiri ya shauri la mapenzi yake mwenyewe. Waefeso 1:11.

Phi, mara nyingi huwakilishwa na herufi ya Kigiriki ϕ (phi), ni konstanti ya kihisabati takribani sawa na 1.618033988749895. Nambari hii inajulikana kama uwiano wa dhahabu au uwiano wa kimungu. Ni "nambari isiyo ya uwiano", ikimaanisha haiwezi kuonyeshwa kama sehemu rahisi, na uwakilishi wake wa desimali unaendelea bila kikomo bila kujirudia.

Uwiano wa dhahabu una sifa nyingi za ajabu na hujitokeza katika mazingira mbalimbali ya hisabati, sanaa, usanifu majengo, asili, na nyanja nyingine. Hupatikana mara nyingi katika maumbo ya jiometri, kama vile mistatili, pentagoni, na dodekahedroni, ambapo uwiano wa upande mrefu zaidi hadi upande mfupi ni sawa na phi.

Katika sanaa na usanifu majengo, uwiano wa dhahabu huaminika kuunda uwiano wa kupendeza. Umetumiwa na wasanii na wausanifu majengo katika historia yote, kuanzia tamaduni za kale hadi kipindi cha Renaissance na hata baadaye, kubuni miundo, majengo, na kazi za sanaa. Katika hisabati, uwiano wa dhahabu hujitokeza katika milinganyo na misururu mbalimbali ya kihisabati, ikiwemo msururu wa Fibonacci, ambamo kila kipengele ni jumla ya vipengele viwili vilivyotangulia. Kadiri vipengele vya msururu wa Fibonacci vinavyoongezeka, uwiano wa vipengele vinavyofuatana unakaribia phi.

Katika aya 16:18, tunapata phi ya kihisabati (1.618...). Yesu, Mungu "afanyaye mambo yote sawasawa na shauri la mapenzi yake mwenyewe," akaamua kuweka sahihi yake ya kuwa Palmoni, Nambari ya Ajabu, au Mwenye Kuhesabu Siri, katika jiografia ya kinabii inayotambua uwanja wa vita wa kanisa lake dhidi ya malango ya kuzimu katika siku za mwisho. Katika uwanja huo wa vita wa kinabii, kupitia udhibiti wake wa nambari, aliwakilisha elfu mia moja arobaini na nne kupitia "Petro", ambaye jina lake lilibadilishwa kutoka "Simoni", asikiaye ujumbe wa njiwa, hadi "Petro", hivyo akiwawekea alama elfu mia moja arobaini na nne kuwa watu wake wa agano wa siku za mwisho.

“Mwamba” aliouchagua kujenga kanisa lake juu yake, ni mwamba wa msingi, msingi na jiwe kuu la pembeni la “mara saba” ya Walawi ishirini na sita, kwa maana hakuna msingi wa kweli ambao si Kristo. Tangu ubatizo wa Kristo, wakati Simoni “alisikia” ujumbe wa njiwa, hadi msalaba wa Bahari ya Chumvi, kwa siku elfu moja mia mbili na sitini, mara mbili kila siku, kulikuwa na sadaka ya asubuhi na jioni, isipokuwa siku ya mwisho ya hizo siku elfu moja mia mbili na sitini, maana siku hiyo, sadaka ya jioni ilimponyoka kuhani, na msalabani Kristo alikufa kama sadaka ya elfu mbili mia tano na ishirini.

Yote ni hofu na mkanganyiko. Kuhani yu karibu kumchinja mnyama wa dhabihu; lakini kisu kinaanguka kutoka mkononi mwake uliolegea, na mwanakondoo anatoroka. Kielelezo kimekutana na halisi katika kifo cha Mwana wa Mungu. Dhabihu kuu imetolewa. Njia ya kuingia patakatifu pa patakatifu imefunguliwa wazi. Njia mpya iliyo hai imeandaliwa kwa wote. Binadamu wenye dhambi na wenye huzuni hawahitaji tena kusubiri kuja kwa Kuhani

Mkuu. The Desire of Ages, 757.

“Mwamba” ambao Angejenga kanisa Lake juu yake ni jiwe la msingi ambalo waashi walilikataa, nambari yake ni “elfu mbili mia tano na ishirini.” Katika mstari mmoja mfupi Kristo anajidhihirisha kama Bwana wa mambo yote, na anapofanya hivyo, akiwa amesimama ananena katika Danieli sura ya kumi na moja, mistari ya kumi na tatu hadi kumi na tano.

Nami nakuambia, Wewe ndiwe Petro, na juu ya mwamba huu nitalijenga kanisa langu; wala milango ya kuzimu haitalishinda. Mathayo 16:18.

Tutaendelea na utafiti huu katika makala ijayo.

‘Mambo ya siri ni ya Bwana Mungu wetu; bali yale yaliyofunuliwa ni yetu sisi na watoto wetu milele.’ Kumbukumbu la Torati 29:29. Jinsi Mungu alivyotekeleza kazi ya uumbaji hajawahi kuwafunulia wanadamu; sayansi ya kibinadamu haiwezi kuchunguza siri za Aliye Juu. Nguvu yake ya uumbaji haieleweki kama vile uwepo wake.

Mungu ameruhusu mwanga mwingi kumiminwa juu ya dunia katika sayansi na sanaa; lakini watu wanaojiita wa kisayansi wanapozishughulikia mada hizi kwa mtazamo wa kibinadamu tu, hakika watafikia hitimisho potovu. Huenda si kosa kukisia zaidi ya yale ambayo Neno la Mungu limefunua, iwapo nadharia zetu hazipingani na ukweli uliomo katika Maandiko; lakini wale wanaoacha Neno la Mungu na kutaka kufafanua kazi zake za uumbaji kwa kanuni za kisayansi, wako wakielea bila ramani wala dira katika bahari isiyojulikana. Wenye akili kuu, wasipoongozwa na Neno la Mungu katika utafiti wao, huchanganyikiwa wanapojaribu kufuatilia uhusiano kati ya sayansi na ufunuo. Kwa kuwa Muumba na kazi zake viko mbali mno na uelewa wao kiasi kwamba hawawezi kuzieleza kwa sheria za asili, huiona historia ya Biblia kuwa si ya kuaminika. Wale wanaotia shaka uaminifu wa kumbukumbu za Agano la Kale na Agano Jipya, wataongozwa kuchukua hatua moja zaidi, na kutilia shaka uwepo wa Mungu; kisha, baada ya kupoteza nanga yao, huachwa wapigwe huku na huko juu ya miamba ya kutokuamini.

Watu hawa wamepoteza unyoofofu wa imani. Lazima kuwe na imani thabiti katika mamlaka ya kimungu ya Neno Takatifu la Mungu. Biblia haipaswi kupimwa kwa mawazo ya kisayansi ya wanadamu. Maarifa ya kibinadamu si mwongozo wa kuaminika. Wasiamini wanaoisoma Biblia kwa nia ya kutafuta visingizio wanaweza, kwa uelewa usio kamili wa aidha sayansi au ufunuo, kudai kwamba wamegundua upingano kati yao; lakini yakieleweka kwa usahihi, vyote viwili viko katika uwiano kamili. Musa aliandika chini ya uongozi wa Roho wa Mungu, na nadharia sahihi ya jiolojia haitadai kamwe uvumbuzi ambao hauwezi kupatanishwa na kauli zake. Kweli yote, iwe katika asili au katika ufunuo, inaafikiana na yenyewe katika madhihirisho yake yote.

Katika neno la Mungu maswali mengi huibuliwa ambayo hata wanazuoni wenye uelewa wa kina zaidi hawawezi kamwe kuyajibu. Tunavutwa kuzingatia mada hizi ili kutuonyesha kuna mengi kiasi gani, hata miongoni mwa mambo ya kawaida ya maisha ya kila siku, kwamba akili zenye mipaka, pamoja na hekima yao yote wanayojivunia, haziwezi kamwe kuyaelewa kikamilifu.

Hata hivyo, wanasayansi hufikiri kwamba wanaweza kuelewa hekima ya Mungu, yale ambayo Amefanya au Anaweza kufanya. Wazo limeenea sana kwamba Anazuiliwa na sheria Zake mwenyewe. Watu ama wanakana au wanapuuzwa uwepo Wake, au hufikiri wanaweza kueleza kila kitu, hata utendaji wa Roho Wake juu ya moyo wa mwanadamu; nao hawaliheshimu tena jina Lake wala kuogopa nguvu Yake. Hawaamini katika mambo yasiyo ya asili, kwa kuwa hawaelewi sheria za Mungu wala uweza Wake usio na kikomo wa kutekeleza mapenzi Yake kupitia hizo. Kwa matumizi ya kawaida, neno 'sheria za asili' linajumuisha yale ambayo wanadamu wameweza kugundua kuhusu sheria zinazoongoza ulimwengu wa kimwili; lakini ni finyu kiasi gani maarifa yao, na ni mpana kiasi gani uwanja ambao Muumba anaweza kutenda katika uwiano na sheria Zake mwenyewe, ilhali ukabaki kabisa nje ya uelewa wa viumbe wenye mipaka!

Wengi hufundisha kwamba dutu ina nguvu ya uhai—kwamba sifa fulani hutolewa kwa dutu, kisha huachwa itende kwa kutumia nguvu yake ya kiasili iliyo ndani yake; na kwamba utendaji wa maumbile hufanywa kwa ulinganifu na sheria zisizobadilika, ambazo Mungu mwenyewe hawezi kuingilia kati. Hii ni sayansi potofu, na haiungwi mkono na neno la Mungu. Maumbile ni mtumishi wa Muumba wake. Mungu hafuti sheria zake wala hatendi kinyume nazo, bali daima huzitumia kama vyombo vyake. Maumbile yanashuhudia juu ya akili, uwepo, na nguvu tendaji vinavyofanya kazi ndani ya sheria zake na kupitia hizo. Ndani ya maumbile kuna kazi endelevu ya Baba na Mwana. Kristo asema, 'Baba yangu anatenda kazi hata sasa, nami ninatenda kazi.' Yohana 5:17.

Walawi, katika wimbo wao ulioandikwa na Nehemia, waliimba, "Wewe, naam Wewe, ndiwe Bwana peke Yako; Umezifanya mbingu, mbingu za mbingu, pamoja na jeshi lao lote, nchi, na vitu vyote vilivyomo ndani yake, ... na Wewe unavihifadhi vyote." Nehemia 9:6. Kuhusu ulimwengu huu, kazi ya Mungu ya uumbaji imekamilika. Kwa maana "kazi zilikamilika tangu kuwekwa misingi ya ulimwengu." Waebrania 4:3. Lakini nguvu Zake bado zinatumika katika kudumisha vitu vya uumbaji Wake. Si kwamba mpangilio uliowekwa katika mwendo unaendelea kutenda kwa nguvu yake ya ndani, ndiyo maana mpigo wa moyo hupiga na pumzi hufuata pumzi; bali kila pumzi, kila mpigo wa moyo, ni ushahidi wa uangalizi Wake unaopenya kote wa Yeye ambaye "ndani yake twaishi, tunakwenda, na tulivyo." Matendo 17:28. Si kwa sababu ya nguvu ya asili ndipo mwaka baada ya mwaka dunia hutoa mazao yake na kuendelea na mwendo wake kuizunguka jua. Mkono wa Mungu huongoza sayari na kuziweka katika nafasi yao katika mwendo wao uliopangwa katika kupita kwao mbinguni. Yeye "huzitoa jeshi lao kwa hesabu; huziita zote kwa majina kwa ukuu wa uweza Wake, kwa kuwa ni hodari kwa nguvu; hapana hata moja ipungukayo." Isaya 40:26. Ni kwa nguvu Zake kwamba mimea hustawi, majani huota na maua huchanua. Yeye "hufanya majani yakue milimani" (Zaburi 147:8), na kwa Yeye mabonde yastawi. "Wanyama wote wa mwituni ... hutafuta chakula chao kwa Mungu," na kila kiumbe hai, kuanzia mdudu mdogo kabisa hadi mwanadamu, hutegemea kila siku uangalizi Wake wa kimbingu. Kwa maneno mazuri ya mtunga-zaburi, "Hawa wote wakungojea Wewe.... Uwapayo wanakusanya; wafunuliapo mkono Wako, hushiba mema." Zaburi 104:20, 21, 27, 28. Neno Lake hudhibiti nguvu za asili; hufunika mbingu kwa mawingu na kuiandalia ardhi mvua. "Hutoa theluji kama sufu; hutawanya baridi-kali kama majivu." Zaburi 147:16. "Anapotoa sauti Yake, panakuwa na wingi wa maji mbinguni, naye hufanya mvuke kupaa kutoka miisho ya nchi; hutengeneza

umeme pamoja na mvua, na kuutoa upepo katika ghala Zake." Yeria 10:13.

“Mungu ndiye msingi wa kila kitu. Sayansi yote ya kweli iko katika mwafaka na kazi Zake; elimu yote ya kweli huongoza katika utii kwa utawala Wake. Sayansi hufunua maajabu mapya machoni petu; huruka juu sana, na huchunguza vilindi vipya; lakini haileti chochote kutoka katika utafiti wake kinachopingana na ufunuo wa Mungu. Ujinga unaweza kutafuta kuunga mkono mitazamo ya uongo kuhusu Mungu kwa kutegemea hoja za sayansi, lakini kitabu cha asili na neno lililoandikwa hutiliana mwanga. Hivyo tunaongozwa kumwabudu Muumba na kuwa na imani yenye ufahamu katika neno Lake.” Patriarchs and Prophets, 113-115.